

Faculty of Social Sciences
Institute of Social Studies and Research

Quarterly of Social Studies Research in Iran
Vol. 11, No. 2:403-428, Summer 2022
Doi: 10.22059/JISR.2022.321249.1197

**Global Communication Networks (Twitter) to Strengthen
International Social Capital***

Zahra Nejadbahram¹
Nazanin Malekian²
Sarvenaz Torbati³

Abstract

Introduction: Twitter is a global communication network that has become an instrument of diplomacy and promotion of international social capital of countries in the current era. Twitter has played an important role in US foreign policy, especially after the JCPOA. The problem is that the JCPOA, as the most important achievement of Iranian diplomacy, is in danger. In the meantime, Iranian diplomacy has achieved a good result with the help of the growth of communication technology. The main question in this paper is “what role does Twitter play in the power of Iranian diplomacy in the JCPOA, a capacity to strengthen international social capital when the United States withdraws from it?”

Method: The research method of this paper is a qualitative content analysis of the tweets of the political leaders of Iran and the United States. A total of 5700 tweets were analyzed using Maxqda 18 software. Based on the strategic narrative approach and soft power, the analysis of the content of the tweets shows that Iran has defined an active diplomacy to influence the United States in withdrawing from the JCPOA to restore attitudes, trust, and identity, which are important elements in producing international social capital.

* Research Paper, extracted from the doctoral dissertation entitled “Impact of Iran's diplomacy power against USA withdrawal of JCPOA” of East Tehran branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, communication sciences department, Iran.

1. PhD Candidate of Social Communication Sciences, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, mnejadbahramster@gmail.com
2. Assistant professor Department of Social Communication in communication of, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran (Corresponding author), nz.malekian@gmail.com
3. Assistant professor Department of Social Communication of, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran, sarvenaz.torbati@gmail.com

Findings: Promoting this important cause by relying on the sources of social capital production has created a new image of it in the international community. The main elements of social capital, i.e. participation and trust, have the ability to spread in the international space. The use of the same elements allows the concept of soft power, formed in the form of elements such as politics, culture and values, to be used with these resources. Finding and creating new dimensions. This has serious implications in the context of participation. The higher the level of government participation in international organizations, treaties and institutions, the greater the effectiveness of social capital, is worth considering (Mushirzadeh & Vaseinejad, 2018). Its dynamics is based on the goodwill of members to reciprocate positive interactions (Bigart & Deliberg, 2004). It is also a social capital for international security (Shirkhani & Vaseizadeh, 2012). Considering the importance of building trust, it is a ubiquitous category that can be effective in using international social capital for communication networks. The Iranian narrative about itself, the United States, and the JCPOA has been active in the context of generating soft power in the form of partnership development and trust as two effective factors for generating soft power. In other words, as international trust and the participation of countries in the international arena can be considered in the context of the soft power of these countries. Soft power is generated on the basis of trust and trust is a prerequisite for soft power (Moshirzadeh & Vaseinejad, 2018).

Conclusion: Iran ultimately seeks a position (of equality based on mutual respect) and seeks to create or promote an alternative order that serves its national interests rather than the prevailing order (acting in accordance with international law rather than coercion). The success of the Iranian narrative requires the deliberate creation and dissemination of the narrative in the new media ecosystem, on behalf of Twitter, and maximizing its impact on the audience (persuasion). This requires adopting a point of view and a method based on a systematic scientific method, because trial and error in the new media ecosystem-and especially in the current situation-can be costly not only for Iran but for the entire world. Iranian foreign policy relies on the triangle of nationalism, Islamism, and commitment to the structure of government in the modern world to explain self-awareness and to guide governments and nations toward a true image.

Keywords: Narrative, Diplomatic power, JCPOA, Twitter, USA, Iran, International, Social Capital.

References

- Ahmadi, Y., & Alipoor, P. (2019), "Social networks, rational selection and participation", **Quarterly Journal of Socio-Political Studies and Research in Iran**, No. 1: 33-57. (*In Persian*)
- ≠ Al Ghafoor, S. M, Kazemi, E., & Rumi, F. (2019), "Theoretical possibilities of phenomenology in understanding foreign policy. A Look at the Foreign Policy of the Islamic Republic of Iran", **Strategic Policy Research**, No. 26: 71-96. (*In Persian*)
- ≠ Arquilla, J., & Ronfeldt, D. F. (Eds.) (2001), "Networks and netwars: The future of terror, crime and militancy", *National Defense Research Institute (RAND)*, 378,78

- Biggart, N. W., & Delbridge, R. (2004), "Systems of exchange", **Academy of Management Review**, No. 1: 28-49.
- Braian, O. L. (2017), "The age of Twitter: Donald J. Trump and the politics of debasement", **Critical Studies in Media Communication**, No. 1: 59-68.
- ≠ Castells, M. (2007), "Communication, power and counter-power in the network society", **International Journal of Communication**, No. 1: 29.
- ≠ Castells, M. (2013), "Communication power", 2nd edition, **Chadvic, Journal of Communication**, No. 64: 242.
- ≠ Duncombe, C. (2017), "Twitter and transformative diplomacy: social media and Iran-US relations", **International Affairs**, No. 93: 3.
- ≠ Duncombe, C. (2017), "Twitter and challenges of digital diplomacy", **Review of International Affairs**, No. 2: 91-100.
- Duncombe, C. (2015), "Representation, recognition and foreign policy in the Iran-US relationship", **International Affairs**, No. 90: 10.
- Duncombe, C. (2019), "The politics of Twitter: emotions and the power of social media", **International Politics Sociology**, No. 13: 409-429.
- ≠ Erfanmanesh, M. A., Hosseini, E., & Habibi, S. (2015), "Analysis of Tweets of scientific articles on Twitter", **Quarterly Journal of National Library and Organizational Studies**, No. 3: 68-80. (*In Persian*)
- ≠ Farzalian, A., Ganji, M., & Niazi, M. (2019), "Study of the role of social, cultural and economic capital in the tendency to live a life-oriented lifestyle", **Quarterly Journal of Social Studies and Research in Iran**, No. 2: 379-410. (*In Persian*)
- Global peace Index (2016), Global peace index, Available at: <http://162.243.170.40/#/page/indexes/global-peace-index>
- Hasaniyafar, A., & Abbaszadeh Marzbali, M. (2021), "Cyberspace challenge of ethnic numbering identity and its solution", **Geopolitical Quarterly**, No. 61: 178-213. (*In Persian*)
- <https://www.nytimes.com/interactive/2019/11/02/us/politics/trump-twitter-residency.html>
- Miskimmon, A., O'Loughlin, B., & Roselle, L. (2013), "Strategic narratives: Communication power and the new world order", **Politics and Society**, Vol. 3: 57.
- Miskimmon, A., O'Loughlin, B., & Roselle, L. (2017a), "**Forging the world: Strategic narratives and international relations**", University of Michigan Press, p. 1-22.
- Mushirzadeh H., & Vaseizadeh, N. S. (2015), "International social capital: trust, a participation and networks in the international community", **Quarterly Journal of Politics**, No. 1: 175-195. (*In Persian*)
- λ Nematollahi, P., Soltani, A., & Kavehyi, B. (2017), "Reuters, financial times and bloomberg takes position on Iran's oil industry after sanctions", **Media Studies**, No. 38: 67-82. (*In Persian*)
- ≠ Nye, J. (2017), "Soft power: the origins and political progress of a concept", **Palgrave Communications**, No. 1: 1-3.
- Nye, J. S. (2004), "Soft power: The means to success in world politics", **Public Affairs**, No. 58: 17.

- Paxton. P. (2002), "Social Capital and Democracy: An Interdependent Relationship", **American Sociological Review**, No. 2: 254-277.
- Roselle, L., Miskimmon, A., & O'Loughlin, B. (2014), "Strategic narrative. A new means to understand soft power", **Media, War & Conflict**, No. 1: 70-84.
- Salimi, H., & Vahabpour, P. (2018), "Diplomacy. Representation of Iran's foreign policy on Twitter", **Allameh Tabatabai University Quarterly**, No. 4: 45-50. (*In Persian*)
- ≠ Salmani-Jalodar, Y., Barzegar, K., Zakerian, M., & Ahmadi, H. (2019), "Study of the impact of Borjam Borjam on Iran's policy and regional strategies", **Geopolitical Quarterly**, No. 3: 172-202. (*In Persian*)
- ≠ Shafiei Sarvestani, F., Izadi, F., & Ameli, S. R. (2015), "General diet diplomacy with the United States in terms of network and narrative", **Soft Power Quarterly**, No. 12: 11-138. (*In Persian*)
- ≠ Shirkhani, M. A., & Vaseizadeh, N. S. (2012), "Social Capital and International Security", **Politics Quarterly**, No. 2: 113-128. (*In Persian*)
- ≠ Social Capital Index (2021), www.solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/the-index/social-capital
- ≠ Solomon, T. (2014), "The affective underpinnings of soft power", **European Journal of International Relations**, No. 3: 720-741.
- ≠ Vahidi, M. R. (2019), "Institutional capacity building and digital strategy design no.: a strategy to increase the efficiency of diplomacy in social media", **Foreign Policy Quarterly**, No. 4: 55-70. (*In Persian*)
- ≠ World Bank (2014), Capital in operational at www.worldbank.org
- ≠ Yadegari, M., & Montazer Ghaem, M. H. (2018), "Analysis of the narrative of political film" (case study: documentary 'according to the narration of the court' and 'Iran and the West', **Quarterly Journal of Visual and Audio Media**, No. 28: 151-178. (*In Persian*)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

شبکه‌های ارتباطی جهانی ارتباطی (توییت) ظرفیتی برای تقویت سرمایه اجتماعی بین‌المللی (روایتگری ایران در برجام در مقطع خروج آمریکا برای تقویت سرمایه اجتماعی)*

زهرا نژادبهرام^۱

نازنین ملکیان^۲

سروناز تربتی^۳

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۴/۰۳ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۱۶

Doi: 10.22059/JISR.2022.321249.1197

چکیده

توییت شبکه جهانی ارتباطی است که در عصر کنونی به ابزاری برای دیپلماسی و ارتقای سرمایه اجتماعی بین‌المللی کشورها بدل شده است. توییت نقش مهمی در عرصه سیاست خارجی آمریکا به‌خصوص پس از برجام ایفا کرده است. از آنجا که برجام به‌عنوان مهم‌ترین دستاورد دیپلماسی ایران در معرض خطر است، در این میان به مدد رشد فناوری ارتباطات، کمک شایانی به دیپلماسی ایران شده است. سؤال اصلی این است که آیا نقش توییت در قدرت دیپلماسی ایران در برجام، ظرفیتی برای تقویت سرمایه اجتماعی بین‌المللی در زمان خروج آمریکا از برجام است. این مقاله با روش تحلیل محتوای کیفی روی توییت‌های ۲۰۱۸ رهبران سیاسی ایران و آمریکا (ترامپ، پمپئو و بولتن از آمریکا، و آقای خامنه‌ای، حسن روحانی و جواد ظریف از ایران) انجام گرفت. در مجموع بالغ بر ۵۷۰۰ توییت با استفاده از نرم‌افزار مکس کودا ۱۸ بررسی شد. تحلیل محتوای توییت‌ها با اتکا به رویکرد روایتگری راهبردی و قدرت نرم نشان داد ایران در راستای ترمیم نگرش‌ها، اعتمادزایی و هویت‌سازی که عناصر جدی در تولید سرمایه اجتماعی بین‌المللی هستند، دیپلماسی فعالی را در جهت تأثیرگذاری بر اقدام آمریکا در خروج از برجام تعریف کرده است. تأکید بر شبکه ارتباطی جهانی و ترویج این مهم با اتکا به منابع تولید سرمایه اجتماعی، تصویر تازه‌ای از دیپلماسی را در سطح جامعه بین‌المللی ایجاد کرده است. این مهم بستری برای تقویت سرمایه اجتماعی بین‌المللی در راستای همکاری و کاهش تنازعات است. **واژه‌های کلیدی:** آمریکا، ایران، برجام، توییت، روایت، سرمایه اجتماعی بین‌المللی، قدرت دیپلماسی.

*مقاله پژوهشی، مستخرج از رساله دکتری با عنوان «بررسی نقش توییت در قدرت دیپلماسی ایران در برابر آمریکا در مقطع خروج آمریکا از برجام»، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شرق، دانشکده علوم انسانی

۱. دانشجوی دکتری علوم ارتباطات واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،

mnejadbahramster@gmail.com

۲. استادیار گروه علوم ارتباطات اجتماعی واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران (نویسنده مسئول)،

nz.malekian@gmail.com

۳. استادیار گروه علوم ارتباطات اجتماعی واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران،

sarvenaz.torbati@gmail.com

مقدمه و طرح مسئله

دونالد ترامپ وقتی در سال ۲۰۱۶ وارد کارزار انتخاباتی آمریکا شد و توانست به ریاست جمهوری برسد، با نفی رسانه‌های سنتی و متهم کردن آن‌ها به سوگیری، و فاصله گرفتن از آن‌ها، با تکیه بر ظرفیت‌های رسانه‌های نوین (رسانه‌های اجتماعی)، تصویر تازه‌ای از تعاملات سیاسی ایجاد کرد. وی سیاست‌گذاری در روابط بین‌الملل مبتنی بر روایت خاص را بدون توجه به عرصه رسانه‌های سنتی در دولت که شاید تا پیش از این بی‌سابقه بود، به وجود آورد.

در سال ۲۰۱۸ ترامپ ۳۵۰۰ توییت منتشر کرد. در بررسی که نیویورک‌تایمز روی توییت‌های ترامپ، در سه دوره سه‌ماهه در سال‌های ۲۰۱۷، ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ انجام داد، گفته شده است ۵۰ درصد توییت‌های مؤثر در مناسبات بین‌المللی ترامپ که مضمون سیاست خارجی داشته، در شب و نیمه‌شب منتشر شده است. (نیویورک‌تایمز، ۲۰۱۹)

وی کانون قدرت نرم خود را، از طریق رسانه‌های جدید به بستری برای توسعه قدرت دیپلماسی مبدل کرد و روابط خارجی را تعریف و در معرض افکار عمومی قرار داد که ساختار خاصی را تبیین می‌ساخت.

ترامپ در دوم می ۲۰۱۸ از برج‌های خارج شد و عصر تازه‌ای از رفتار سیاسی را در جهان ایجاد کرد. برج‌ها که مهم‌ترین دستاورد دیپلماسی ایران و جهان است، با خروج آمریکا در معرض فسخ قرار گرفت و در آن مقطع کشورهای دیگر عضو معاهده تحت فشار آمریکا بر ماندن یا خروج، دچار تردید شده بودند. ایران باید دیپلماسی فعالی در قالب‌های گوناگونی شکل می‌داد. این‌گونه می‌توانست بحران ایجادشده را با توجه به سایر عناصر به نفع خود مدیریت کند. فشار دولت آمریکا بر اینکه ایران به تعهدات پایبند نبوده، در کنار افکارسازی و تصویرسازی از ایران، جامعه جهانی را به سوی این مهم پیش می‌برد که تصویر آمریکا از ایران شاید صحیح باشد. از این‌رو با توجه به به‌کارگیری مداومان از سوی ترامپ، تنها ابزاری که می‌توانست در اختیار ایران قرار گیرد، توییت بود. این تصویرسازی نیازمند سرمایه‌ای بود که بتواند جایگاه ایران در تعاملات سیاسی را تبیین کند. سرمایه اجتماعی بین‌المللی که متشکل از سه عنصر اعتماد، مشارکت و شبکه ارتباطی بود، می‌توانست در بستر فضای مجازی بازتولید شود. قدرت نرم حاصل از این رویکرد برگرفته از سرمایه اجتماعی بین‌المللی، در تلاش بود بستری از تعامل مثبت را فراهم کند. به تعبیر مونتگمری و همفتر، قدرت نه صرفاً از طریق موقعیت‌های مادی، بلکه از طریق موقعیت‌های ساختار اجتماعی به دست می‌آید و باورهای

مشترکی که این موقعیت ایجاد کرده، عمیقاً بر منازعات اثر می‌گذارد (مونتگمری و هفتر، ۲۰۰۹).^۱

اهمیت این موضوع، در ضرورت تبیین دو رویکرد هویت‌سازی^۲ و اعتمادزایی به‌عنوان دو عنصر اصلی در سیاست خارجی ایران است که می‌توانست سرمایه اجتماعی بین‌المللی را تقویت کند. توییتز با توجه به عرصه جهانی توانست ایران را در این مسیر یاری دهد. اثر اینترنت و فناوری‌های مرتبط با ارتباطات آنلاین و سرمایه اجتماعی موجود در آن بر فعالیت سیاسی و مدنی، در اشکال جدید قابل مشاهده است (یعقوب احمدی و پروین علی‌پور، ۱۳۹۷). تحلیل محتوای توییت‌های ردوبدل‌شده بین رهبران سیاسی دو کشور در آن مقطع از تاریخ و نقش‌آفرینی رسانه‌های نوین در قدرت در عرصه سیاست، بستری برای تبیین فضای سیاست خارجی ایران است؛ بنابراین از چند جهت مهم است: نخست اینکه آمریکا به‌عنوان یک قدرت جهانی و ایران به‌عنوان یک قدرت منطقه‌ای در خاورمیانه، ناچار به تعامل با یکدیگر هستند؛ بنابراین با توجه به نبود روابط دیپلماتیک بین ایران و آمریکا، توییتز تنها بستری است که در آن، سران دو کشور به‌طور غیررسمی با یکدیگر در ارتباط هستند. دوم، قدرت آمریکا به‌لحاظ دسترسی به ابزار ساخت و اشاعه روایت، بسیار بیشتر از ایران است. از این‌رو بررسی توییت‌ها و روایتی که آن‌ها بیان می‌دارند، نقش مهمی در قدرت دیپلماسی ایران دارد. بدین ترتیب با توجه به ضرورت تولید سرمایه اجتماعی در جهت تولید قدرت نرم برای ساخت روایت سیاسی ایران، توییتز بستر مورد نظر است.

این تحقیق به بررسی نقش توییتز در قدرت دیپلماسی ایران برای تقویت سرمایه اجتماعی بین‌المللی در برجام، در زمان خروج آمریکا می‌پردازد.

پیشینه پژوهش

کنستانس دانکومب (۲۰۱۸) در مقاله «توییتز، چالش‌های دیپلماسی دیجیتال» عنوان کرد که از سال ۱۹۸۰، از زمان قطع روابط دیپلماتیک ایران و آمریکا، رسانه‌های اجتماعی به وسیله‌ای برای

1. Hafner, montgomeri

۲. منظور از هویت‌سازی بیان ماهیت و هویت جمهوری اسلامی ایران در برابر افکار عمومی و نخبگان سیاسی است؛ هویتی که به‌دلیل تخریب‌های صورت‌گرفته درمورد ایران از سوی رسانه‌های سنتی که عموماً در مالکیت قدرت‌های بزرگ است، وانمایی متفاوتی را ارائه کرده است.

ارتباط میان دیپلمات‌ها تبدیل شده است؛ بنابراین رسانه‌های اجتماعی، فضایی را که در آن دیپلماسی شکل می‌گیرد، تغییر داده‌اند. به بیان وی، دولت‌ها نیز توانسته‌اند با تحولات دیجیتال، سیاست زور را از طریق به‌کارگیری ابزار دیجیتال برای معرفی خود و منافعشان، به مخاطبی به‌مراتب وسیع‌تر مهار کنند و به‌این‌ترتیب حوزه تأثیرگذاری قدرت نرم خود را گسترش دهند. بنا به گفته دانکومب، طی سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ ایران و آمریکا تلاش کردند از توئیتر برای جنبه‌های مثبت هویت خود و تعهداتشان به توافق استفاده کنند. اهمیت بعد دوم از نظر دامکومب این است که ظرفیتی که توئیتر برای چارچوب‌بخشیدن به بازنمودهای هویت دولت به‌کار می‌گیرد، در تلاش برای شناساندن خود اهمیتی ویژه‌ای دارد؛ چرا که به آسانی قابل دسترسی هستند و سریعاً در میان هم‌تایان دیپلماتیک منتشر می‌کند و نادیده‌گرفتن این جنبه از رسانه‌های اجتماعی در رویه دیپلماسی، از جنبه قابل‌توجهی از منافع دولت چشم‌پوشی می‌کند که در راهبردهای مذاکرات کارا و احتمالات سیاسی برای تغییر، نقش کلیدی دارد. وی همچنین اظهار کرد ابزارهای دیجیتال نشان می‌دهند چگونه قدرت درگیر استفاده روزافزون از رسانه‌های اجتماعی در سیاست بین‌الملل می‌شود.

برایان آل اوت^۱ (۲۰۱۷) در تحقیقی با عنوان «عصر دیپلماسی و زیربنای سیاست ترامپ» داشت در عصر توئیتر، دیپلماسی گفتمان عمومی با تغییرات جدی روبه‌رو شده است؛ به‌ویژه وی با اشاره به توئیتهای ترامپ معتقد بود کارکرد دیپلماسی عمومی در توئیتر، معنای همگانی و اثرگذار داشت و موجب تغییر رفتار سیاستمداران شد. تغییر اکولوژی رسانه‌های اجتماعی و ساده‌شدن گفت‌وگو درخصوص مسائل مهم سیاسی کارکرد عصر توئیتر و عقب‌نشینی ترامپ از تهدید ۵۲ مرکز فرهنگی ایران، نمونه آن است.

برایان آل اوت با اشاره به سه ویژگی پیام‌های توئیتری شامل سادگی، ناسازگاری و فی‌البداهه، اظهار کرد توئیتر عملکرد تنظیم دستور کار سیاست را که زمانی تحت کنترل تلویزیون بود، به‌طور فزاینده‌ای تعیین می‌کند. در مقابل، اخبار، امروزه حداقل برگرفته از پیشگویی تلویزیون است و به نظر می‌رسد روزهای این رسانه رو به پایان است.

دامکومب^۲ (۲۰۱۷) در مقاله «توئیتر و دیپلماسی انتقالی» اظهار داشت نقش توئیتر به‌عنوان بخش کلیدی در راهبرد مذاکره، نمادی است از حیاتی بر اینکه چگونه رسانه‌های اجتماعی

می‌توانند تلاش برای این به رسمیت شناختن را شکل دهند و در نتیجه به احتمالات سیاسی برای تغییر مشروعیت با به رسمیت شناخته شدنش تأیید مثبت از هویتی است که عزت نفس بازیگر را حفظ می‌کند. وی همچنین گفت: رسانه‌های جمعی هم‌اکنون جزء مرکزی دیپلماسی هستند. دامکومب دیپلماسی دیجیتال به‌عنوان دیپلماسی جدید عمومی تا فضای سایبری به‌عنوان مرزهای جدید جنگی و توان فناوری ارتباطات و اطلاعات را به‌عنوان ابزار لاینفک ارتباطات بین‌المللی تلقی کرد.

دامکومب با تأکید بر این مهم بیان کرد نقش توییتر در ارتباطات دیپلماتیک تا چه حد می‌تواند محدودیت شرایط مذاکرات پیچیده نظیر برجام را برطرف کند و توییتر می‌تواند امکان تغییر سیاسی را قانونی، و چارچوب و هویت دولت و اینکه یک کشور تمایل دارد چگونه توسط دیگران شناخته شود را معنا می‌کند.

سوزانا بریگا روردیگز و جان چایلد^۱ (۲۰۱۲) در مقاله «ایجاد سرمایه اجتماعی برای جهانی‌شدن» اظهار داشتند نقش سرمایه اجتماعی، به‌عنوان سرمایه‌ای در فرایند ایجاد سرمایه‌گذاری‌های جدید به‌کار گرفته می‌شود و تئوری سرمایه اجتماعی نشان می‌دهد شرکت‌ها، سازمان‌ها و دولت‌ها شبکه‌ای از روابط را ایجاد می‌کنند که امکان دسترسی به منابع و فرصت‌های مختلف را فراهم می‌کند. معانی مختلفی برای سرمایه اجتماعی ارائه شده که برخی آن را از طریق مشارکت در شبکه در دسترس شرکت‌ها و دولت‌ها مشاهده می‌کنند؛ درحالی‌که برخی آن را از نظر ویژگی‌های منحصر به فردی که ساختارهای اجتماعی متصل به هم را تعریف می‌کنند، تصور می‌کنند. در نهایت سرمایه اجتماعی بین‌المللی، برگرفته از عنصر اصلی اعتماد، شبکه و مشارکت است.

پاملا پاکستون^۲ (۲۰۰۲) در پژوهشی با عنوان «سرمایه اجتماعی و دموکراسی: در روابط بین‌الملل»، با بررسی نهادها و تشکیلات و ساختار دولت‌ها، اتصال دموکراسی به سرمایه اجتماعی را تجزیه و تحلیل کرد و نظریه‌ای مبنی بر رابطه متقابل بین سرمایه اجتماعی و دموکراسی ارائه داد. از نگاه او در تجزیه و تحلیل اجتماعی، درحالی‌که تأثیر بازگشت از دموکراسی به سرمایه اجتماعی نیز برقرار بود، دموکراسی در جهان و نهادهای مروجی نظیر سازمان‌های غیردولتی بین‌المللی ظرفیت‌هایی هستند که می‌توانند در امر شبکه‌سازی، اعتماد و مشارکت را باز نشر کنند.

مشیرزاده و واسعی‌زاده (۱۳۹۷) در مقاله «سرمایه اجتماعی بین‌المللی: اعتماد، مشارکت و شبکه‌ها در جامعه بین‌الملل» مطرح کردند این مفهوم به این شکل، در ادبیات سیاسی دیده نشده است، اما رویکردهایی مانند سرمایه اجتماعی آنارشیک و... وجود دارد. با وجود این، آن‌ها با بهره‌گیری از ظرفیت سرمایه اجتماعی، سه عامل اعتماد، مشارکت و شبکه در جامعه بین‌الملل را عناصری اصلی برای این سرمایه در جهت موقعیت کشورهای دانستند. مشیرزاده و واسعی‌زاده معتقد بودند همان‌طور که فرد در نظام اجتماعی در این سه حوزه، بازیگر صحنه سرمایه اجتماعی است، کشورها نیز در فضای بین‌الملل این‌چنین هستند.

سلیمی و وهاب‌پور (۱۳۹۷) در «دیپلماسی، بازنمایی سیاست خارجی ایران در توئیتر» بیان کردند دونالد ترامپ درباره ایران ۳۴ توییت داشته که در آن‌ها کلمه ایران به‌صورت مستقیم ۴۰ بار تکرار شده است. این توییت‌ها معادل ۹۴ درصد مجموع توییت‌های وی در این دوره است. مهم‌ترین حوزه‌هایی که ترامپ در این توییت‌ها بدان‌ها اشاره کرده است، حقوق بشر، نظامی‌گری، نقش منطقه‌ای و موافقت‌نامه هسته‌ای با ۲۶ درصد توییت‌ها در سال (۲۰۱۷-۲۰۱۸) است. بررسی سلیمی و همکارانش ضمن تأکید بر اهمیت توییت‌های ردوبدل‌شده با اتکا به تئوری امنیت هستی‌شناسی، هویت‌سازانه ایران در سیاست خارجی را تحلیل کردند.

سید محسن آل‌غفور، فرشاد رومی و احسان کاظمی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان «امکانات تئوریک پدیدارشناسی در فهم سیاست خارجی، عقیده داشتند فرایند بین‌الذلهانی جمهوری اسلامی ایران، با برخی از کشورها دچار اختلال شده است؛ زیرا ظرفیت‌های دیپلماسی به‌کار گرفته نمی‌شود. آن‌ها اظهار داشتند در تقابل برجامی میان ایران و آمریکا، ایران توانسته است نه از طریق قدرت سیاسی، بلکه با ایجاد فضای بین‌الذلهانی بر سر محورهای اختلاف، موضع‌گیری‌های اتحادیه اروپا را به نفع خود تلطیف کند.

۱. هویت ملی ایران دارای سه رکن اصلی است؛ به‌طوری‌که از آن‌ها در دوره‌های مختلف تاریخی بهره‌مند شده و پرورش یافته است: رکن اول مربوط به ایران باستان است که آن را بعد ایرانی هویت ملی می‌نامند. این لایه شامل اسطوره‌ها، افسانه‌ها، ادیان و تابوها است که به‌رغم گستره تاریخی دوازده‌قرنی آن، یادآور استمرار و تداومی بی‌نظیر در تاریخ ایران است. در دوره ایران باستان، بن‌مایه هویت ایرانی، با مشخص شدن فرهنگ و آداب‌ورسوم مشخص و متمایز، و قرارگرفتن ایران در برابر سایر کشورها و اقوام با آیین زرتشت، اندیشه حکمران عادل (دادگر) تشخیص یافت. رکن دوم مربوط به اسلام است که به‌مدت چهارده قرن به هویت ملی ایرانیان و نوع نگرش آن‌ها به جهان، رفتار، و ساختار اجتماعی و سیاسی آن‌ها جهت داد. رکن سوم نیز مدرنیته است که از اوایل دوره قاجار و در نتیجه آشنایی ایرانیان با آن، بر اندیشه‌های سنتی ایران و هویت ایرانی تأثیر گذاشته و جلوه تازه‌ای به آن داده است (حسنی‌فر و عباس‌زاده مرزبالی، ۱۴۰۰)

شیرخانی و واسعی‌زاده (۱۳۹۱) در پژوهش «سرمایه اجتماعی و امنیت بین‌الملل»، ضمن بررسی ابعاد سرمایه اجتماعی، به نقش آن در جامعه بین‌الملل پرداختند و به سه عنصر اعتماد، شبکه ارتباطی و مشارکت را مورد توجه قرار دادند. به عقیده آنها در حقیقت فناوری اطلاعات و به‌طور خاص اینترنت، ضمن تسهیل ارتباط سریع در جامعه جهانی، امکان مشارکت در منابع اطلاعاتی، و شکل‌گیری و حفظ جوامع مجازی از مردم و مؤسسات را که دارای علایق مشترکی هستند، فراهم کرده است. تأکید آنها بر شبکه ارتباطی جهانی و ترویج این مهم با اتکا به منابع تولید سرمایه اجتماعی در سطح جامعه بین‌المللی، تصویر تازه‌ای از سرمایه اجتماعی ایجاد کرد.

سرمایه اجتماعی بین‌المللی^۱

این واژه نوپدید، برگرفته از سرمایه اجتماعی است که پانام، کلمن و... در ادبیات اجتماعی استفاده کردند. عناصر اصلی سرمایه اجتماعی که مشارکت و اعتماد است، قابلیت تسری در عرصه بین‌المللی دارد. به‌کارگیری همان عناصر در عرصه بین‌المللی، این قابلیت را فراهم می‌کند که مفهوم قدرت نرم که در قالب عناصری نظیر سیاست، فرهنگ و ارزش‌ها شکل می‌گیرد، با استفاده از این منابع، قابلیت تسری پیدا و ابعاد تازه‌تری را ایجاد کند. اعتماد^۲ که مفهومی اساسی در تولید سرمایه اجتماعی است، در روابط بین‌الملل در دو حوزه هنجاری و قانونی بسیار مهم است. همین امر در بستر مشارکت، تبیینی مؤثر دارد. هرچه میزان مشارکت دولت‌ها در سازمان‌ها، معاهدات و نهادهای بین‌المللی بیشتر باشد، امکان اثربخشی سرمایه اجتماعی بیشتر خواهد بود. این مهم، در بستر شبکه ارتباطی قابلیت مؤثری دارد (مشیرزاده و واسعی‌نژاد، ۱۳۹۷). شایان ذکر است که توجه به این مهم که روابط، ضامن تولید سرمایه است (چایلند و رودریگز، ۲۰۱۲)، قابل تأمل است. در سرمایه اجتماعی بین‌المللی، دامنه گسترش روابط با نهادها و سازمان‌های بین‌المللی و کشورها، فرصتی برای تهیه سرمایه است. از نظر کلمن، پویایی سرمایه اجتماعی، شامل ایجاد انتظارات و تعهدات متقابل در میان بازیگران است (کلمن، ۱۹۸۸). بیش از هر چیز، سرمایه اجتماعی، از طریق اعتماد متقابل بارور و پویایی آن در اطراف حسن نیت اعضا، برای برگشت تعامل مثبت ایجاد می‌شود (بیگارت و دلبرگ^۳، ۲۰۰۴). شایان

1. International social capital

۲. غیر از این ابعاد، بانک جهانی تقسیم‌بندی دیگری نیز دارد که شامل گروه‌ها و شبکه‌ها، اعتماد و انسجام، همکاری و اقدام جمعی، پیوستگی اجتماعی و اطلاعات و ارتباطات است (world bank).

3. Biggart & Delbridge

ذکر است که نقش اعتماد و هنجارهای موجود در جامعه بین‌الملل در جهت افزایش همکاری و کاهش منازعات می‌تواند نمودی از تأثیر برخورداری جامعه بین‌الملل از سرمایه اجتماعی برای امنیت بین‌الملل نیز باشد (شیرخانی و واسعی‌زاده، ۱۳۹۱).

چارچوب نظری

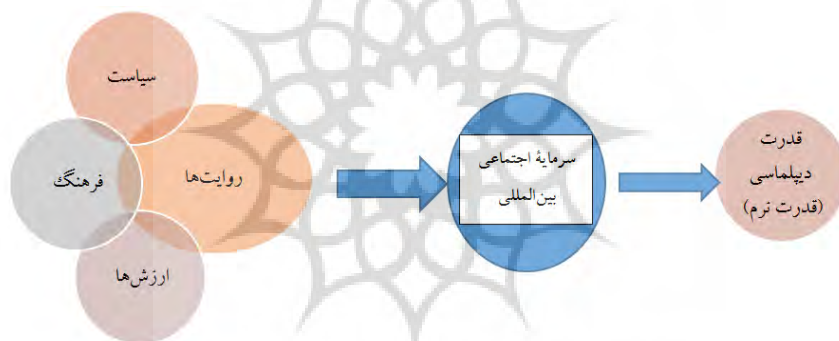
روایت راهبردی، آن چارچوب نظری است که خلأ موجود را با پرداختن به روایتگری به‌عنوان ابزار اقناع پر می‌کند. پیش از معرفی این چارچوب نظری به‌وسیله میسکیمون (۲۰۱۳)، دیگران به اهمیت روایتگری در قدرت‌ورزی نرم، و زیست‌بوم جدید رسانه اشاره کرده‌اند. نای (۲۰۰۴) معتقد است «در قدرت‌ورزی سنتی نکته‌ای که مرکز توجه قرار می‌گیرد این است که چه کسی به‌لحاظ اقتصادی یا نظامی پیشرو است، اما در عصر اطلاعات، مهم این است که داستان چه کسی برنده است». نای^۱ در مقالات مختلف مشخصاً روایت را منبع (۲۰۰۸: ۷۳) و مروج (۲۰۱۱: ۱۰۴) قدرت نرم تلقی و کاستلز^۲ (۲۰۱۳) نیز قدرت‌ورزی در زیست‌بوم جدید رسانه را از دریچه روایتگری و از طریق شبکه‌های خودارتباط انبوه، تبیین می‌کند. وی قدرت‌ورزی در زیست‌بوم جدید را در گرو اعمال کنترل بر برنامه‌ریزی شبکه می‌داند (۱۷۶-۱۷۷). کاستلز معتقد است اقناع و به‌تبع آن، قدرت سیاسی در گرو روایت است (همان: ۱۶۴)؛ روایتی که چارچوب‌هایی را حمل می‌کند که ذهن مخاطب را تسخیر کرده‌اند (همان: ۱۶۱). از این منظر، براساس یافته‌های میسکیمون^۳ (۲۰۱۳)، قدرت‌ورزی در زیست‌بوم جدید رسانه، در گرو «به‌کارگیری دیپلماسی عمومی دیجیتال برای رساندن روایت راهبردی به افکار عمومی، قبولاندن درستی روایت به آن‌ها و حتی واداشتن آنان به تبلیغ آن» است. روایت نه‌تنها ابزار قدرت‌ورزی در جوامع شبکه‌ای، بلکه به باور ارکویلا و رونفل^۴ (۲۰۰۱) عنصری است که اساساً شبکه‌ها قوام و انسجام خود را از آن می‌گیرند. «یک داستان مناسب نه‌تنها اعضای یک شبکه را به هم متصل نگه می‌دارد، بلکه بین شبکه‌های مختلف هم پل می‌زند». به عقیده سالمون^۵، داستان‌سرایی نقش مهمی در عرصه‌های مختلف اجتماعی اعم از اقتصادی، سیاسی، ایدئولوژیک، قضایی و حتی سطح فردی ایفا می‌کند (۲۰۱۷: ۳۲۸)؛ چرا که داستان‌ها «فرد را

1. Nay
2. Castells
3. Miskimmon et al
4. Arquila, Ronfelt
5. salmon

وامی دارند تا هویت خود را با الگویی که روایت پیش می‌نهد، تطبیق دهد و بر قوانین آن گردن نهند» و از این طریق «به رفتار آنان شکل و به احساساتشان جهت می‌دهند»؛ روایتی که سرمایه اجتماعی برای قدرت نرم تولید می‌کند و با تسری سه عامل اعتماد، مشارکت و شبکه (بستر رسانه‌ای و ارتباطی)، این مهم را به کار می‌گیرد. سرمایه اجتماعی قادر به ایجاد قدرت نرم است که از طریق روایت انتقال می‌یابد.

شایان ذکر است که توییتر فرصتی برای دستگاه دیپلماسی ایران مهیا کرد تا از طریق آن با رساندن روایت خود به مردمان دیگر کشورها، نه تنها روایت‌های منفی علیه خود را تا حدی خنثی کند، بلکه با روایتگری از هویت خود (عدالت‌طلبی و آزادگی)، جایگاهی برای خود در نظام بین‌الملل قائل است.

نمودار ۱ رابطه روایت، سرمایه اجتماعی بین‌المللی و قدرت نرم را نشان می‌دهد.

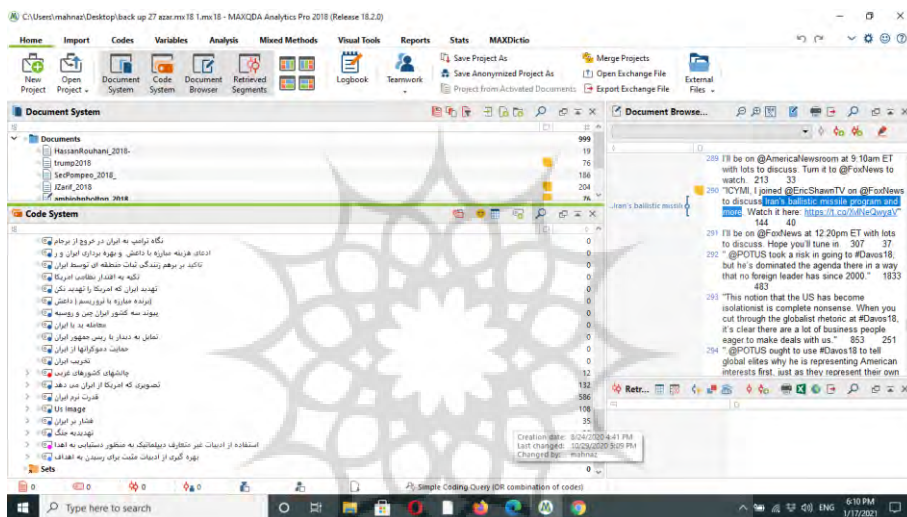

نمودار ۱. رابطه روایت، سرمایه اجتماعی بین‌المللی و قدرت نرم

روش‌شناسی تحقیق

روش مورد استفاده در این تحقیق، تحلیل محتوای کیفی با رویکرد عرفی است که در آن با اتکا به تئوری خاص، کدگذاری صورت نگرفت. برای انجام این روش، از نرم‌افزار مکس کودا ۱۸ استفاده شد و بر مبنای آن، کدهای باز و سپس کدهای محوری انتخاب شدند. تبیین مفاهیم و مقوله‌ها با استفاده از مجاز برای دسترسی به تحلیل نهایی، در راستای پاسخگویی به سؤال اصلی صورت گرفت. برای تجزیه و تحلیل در مرحله اول، همه واحدهای معنایی (جملات و پاراگراف‌ها) مصاحبه‌ها تقطیع و در مرحله دوم، معنای مترتب بر هر واحد معنایی استخراج و با عنوان کدباز، کدگذاری شد که حاصل این مرحله، ۹۹۹ کدباز بود. در مرحله سوم، با بررسی

وجوه تشابه و تمایز کدهای باز و تجمیع آن‌ها ذیل مقولات مرتبط، عملیات کدگذاری محوری انجام شد که حاصل آن، تجمیع ۵۹۱ مقوله بود که ذیل عناوین ابرمقوله، مقولات اصلی، فرعی و جزئی نام‌گذاری شد. در مرحله چهارم، روابط بین مقولات، گزاره‌نویسی شد. شایان ذکر است که تفسیر مقولات و روابط، در فصل‌یافته‌های این گزارش آمده است. در نمودار ۲ تصویری از کدگذاری در نرم‌افزار مکس کودا ۱۸ ارائه شده است.

نمودار ۲. کدگذاری در نرم‌افزار مکس کودا

در این تحقیق توپیت‌های سه رهبر سیاست خارجی ایران (آقای خامنه‌ای، حسن روحانی و جواد ظریف) و سه رهبر سیاست خارجی آمریکا (دونالد ترامپ، مایک پمپئو و جان بولتن) در سال ۲۰۱۸، با روش تحلیل محتوا بررسی شد.

داده‌های تحقیق

داده‌های تحقیق در بستر شش مقوله محوری و مقولات خرد تعریف شده که در متن به آن‌ها اشاره می‌شود. این مقولات که برگرفته از مطالعه توپیت‌های شش‌گانه ذکر شده است، تصویر رویکردهای دو کشور در سال مورد بررسی را ارائه می‌دهند. بیشترین واژه‌های مورد استفاده طرفین در تصویرسازی دو طرف، برای تثبیت روایت مورد نظر خود از کشور دیگر بوده است.

روایت اصلی آمریکا، تخطی ایران از تعهدات مربوط به برجام در قالب حمایت از تروریسم و بی‌ثباتی منطقه‌ای است و روایت اصلی ایران، تخطی آمریکا از تعهدات و خلق تروریسم در منطقه (داعش) و مقابله دیرین با ایران است. در راستای استخراج این دو روایت اصلی، مقولات اصلی و خرد به شرح زیر آمده است:

مقولات و زیرمقوله‌های استخراجی از توییت‌ها

۱. تضعیف نظام سیاسی ایران

درباره این مقوله می‌توان به روی‌آوری آمریکا به مردم ایران اشاره کرد. ترامپ در این خصوص، در فوریه ۲۰۱۸ توییت کرد: «سرانجام، مردم ایران علیه رژیم وحشی و فاسد ایران عمل می‌کنند. تمام پول‌هایی که پرزیدنت اوباما خیلی احمقانه به آن‌ها داد، وارد تروریسم و جیب آن‌ها شد. مردم تورم بزرگ غذایی کمی دارند و حقوق بشری ندارند. ایالات متحده دارد تماشا می‌کند»^۱. در مورد همین مقوله بولتن اظهار داشت: «پمپئو باید از سریال فیلم sotu استفاده کند تا به کره شمالی و ایران هشدار دهد. ترامپ، باراک اوباما نیست و ایالات متحده دیگر مایل به مذاکره با رژیم‌های سرکش نیست». متهم کردن ایران به بازیگر نامتعارف، در بیان رهبران مورد بررسی آمریکا، در موارد مختلف دیده شده است. آن‌ها با متهم کردن ایران به تروریسم، نقاط قوت ایران را زیر سؤال بردند و ایران را متهم به دستیابی به سلاح هسته‌ای کردند. در واقع در این مقوله، آمریکا سه حوزه قوت ایران شامل مردم، پایبندی به تعهدات و مبارزه با تروریسم را زیر سؤال برده است.

۲. بازنمایی تصویر آمریکا به کشورهای جهان

در این مقوله و زیرمقوله‌ها و مفاهیم استخراج شده از توییت، به تصویر آمریکا در مورد دیگر کشورها توجه شده است؛ برای نمونه ترامپ گفت: «آیا ایالات متحده می‌خواهد پلیس خاورمیانه باشد و هیچ چیز دریافت نکرد، اما برای حفاظت از دیگران که تقریباً در همه موارد از آنچه ما انجام می‌دهیم، قدردانی نمی‌کنند، جان‌های گرانبها و تریلیون دلار را صرف می‌کند؟ آیا می‌خواهیم برای همیشه آنجا باشیم؟ وقت آن است که دیگران سرانجام مبارزه کنند»^۲.

۱. توییت ۳۵۵۳ ترامپ

۲. توییت ۱۰۴ ترامپ

آقای خامنه‌ای در ماه دسامبر توییت کرد: «چگونه یک کشور اسلامی می‌تواند برای آمریکا «گاو شیرده» شود؟ متولیان دو مسجد مقدس باید به‌عنوان خادم مؤمنان عمل کنند؛ آن‌ها باید «نسبت به کافران سختگیر باشند و در میان خود مهربان باشند»، اما آن‌ها سختگیرانه در یمن و بحرین. این باعث خشم الهی می‌شود»^۱.

۳. آمریکا از نگاه ایران

آمریکا دشمن دیرینه با ایران، با تصویر غیرواقعی از ایران سخن می‌گوید. پمپئو در ماه اکتبر نوشت: «ما دستگیری یک قاتل رژیم ایران را به دولت دانمارک تبریک می‌گوییم. نزدیک به چهل سال اروپا هدف حملات تروریستی مورد حمایت ایران قرار گرفته است. ما متحدان و شرکای خود را به مقابله با طیف وسیعی از تهدیدهای ایران برای صلح و امنیت دعوت می‌کنیم»^۲. برای اثبات تعارض گفتار و عمل آمریکا، آقای خامنه‌ای نوشت: «امروز (چنین روزی) در سال ۱۹۴۵، ایالات متحده (اولین کشوری) تنها کشوری است که از بمب هسته‌ای استفاده می‌کند و همه اهدافش در یک مرکز شهر است»^۳. در همین راستا، ادعای آمریکا برای حمایت از مردم ایران را مورد سؤال قرار می‌دهند. ظریف در نوامبر نوشت: «همه تحریم‌های مجدد آمریکا، نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل است. زیرمقوله دیگر آمریکا، مدافع تروریسم است. در همین رابطه آقای خامنه‌ای توییت کرد: «همان دست‌هایی که داعش را به سلاحی تبدیل کردند»^۴.

۴. پایبندی به حقوق بین‌الملل و قواعد بشردوستانه

در بررسی توییت، به موضوع پایبندی رهبران ایران به تعهدات توجه شده است. در این مورد آقای خامنه‌ای نوشت: «جمهوری اسلامی ایران تاکنون به تعهدات JCPOA خود پایبند بوده است، اما اروپاییان به وظایف خود عمل نکرده‌اند. این قابل قبول نیست که ما به‌طور کامل به تعهدات خود در مورد JCPOA پایبند باشیم؛ درحالی‌که آن‌ها به تعهدات خود عمل نمی‌کنند»^۵.

۱. توییت ۳۳ آقای خامنه‌ای

۲. توییت ۱۰۸ پمپئو

۳. توییت ۱۱۱ آقای ظریف

۴. توییت ۴۸۸ آقای خامنه‌ای

۵. توییت ۱۵۶ آقای خامنه‌ای

حرام دانستن سلاح هسته‌ای و بیان مکرر آن، از رویکردهای ایران در بیان این مهم است که رهبران ایران به رویکردهای صلح‌آمیز بر مبنای حقوق بشری و پایبندی به تعهدات^۱ که مصداقان پذیرش حقوق دیگران و گفت‌وگو است، پایبند هستند. در این خصوص آقای خامنه‌ای در ماه فوریه نوشت: «دشمنانی که بشریت را با سلاح‌های کشتار جمعی تهدید می‌کنند، با توانایی موشکی ایران مخالفت می‌کنند. شما نمی‌خواهید ملت ایران موشک و سایر امکانات دفاعی داشته باشد؛ بنابراین می‌توانید آن‌ها را اذیت و آزار کنید. بله، ما سلاح‌های هسته‌ای را در نظر می‌گیریم حرام است، اما هر چیز دیگری که نیاز داشته باشیم، ما با قاطعیت دنبال خواهیم کرد».^۲

۵. ثبات سیاسی و حاکمیت نظام‌مند

در این مورد، ایران با تأکید بر رابطه مستدام حاکمیت با مردم که از مبانی ثبات سیاسی است، توییت‌های متعددی زده است. ظریف در آگوست توییت کرد: «اهریمن‌سازی دوقطبی از ایران به عنوان «تسخیر خاورمیانه» یا برای «بقا»، نشانگر اختلال شناختی ایالات متحده و عوام‌فریبی با فروپاشی قطب‌نمای اخلاقی آمریکا است. ایران ثابت و قدرتمند است و خواهد بود. بازیگر مسئول منطقه‌ای».^۳

بازدارندگی، از دیگر زیرمقوله‌های این بخش است که به دو مقوله خرد بازدارندگی نرم‌افزاری و سخت‌افزاری تقسیم شده است. مقوله خرد بازدارندگی نرم‌افزاری، تقابل ایران با تروریسم و مقابله با داعش است. در این خصوص آقای خامنه‌ای نوشت: «مقاومت در برابر ظلم و فساد در سطح بین‌المللی و افشای آن‌ها، از سیاست‌های اصلی جمهوری اسلامی است. امروز ظالمانه‌ترین و بی‌رحم‌ترین موجود در جهان، دولت ایالات متحده است که حتی وحشی‌تر از داعش است».^۴

۶. تخطی آمریکا از تعهدات

خروج آمریکا از برجام، تصویری از تخطی‌گری آمریکا از تعهدات بین‌المللی است که در این مورد ظریف نوشت: «دادگاه عالی سازمان ملل متحد حکم می‌کند که ایالات متحده باید از

۱. حال تلاش می‌کند در مسیر تلطیف و گاهی خشونت نظام جهانی گام بردارد. این راهبرد می‌کوشد ایران را کشوری با ثبات، اهل صلح و تعامل، و پذیرنده قواعد و مناسبات بین‌المللی معرفی کند (سلیمانی جارچلو و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۹۵).

۲. توییت ۸۷ آقای خامنه‌ای

۳. توییت ۹۶ ظریف

۴. توییت ۴۸۲ آقای خامنه‌ای

تعهدات نقض شده با اعمال مجدد تحریم‌ها علیه مردم ایران هنگام خروج از برجام JCPOA پیروی کند. یک شکست دیگر برای (گروه آمریکا) USG معتاد به تحریم و پیروزی برای حاکمیت قانون. ضروری است که جامعه بین‌المللی به‌طور مشترک با یک‌جانبه‌گرایی بدخیم ایالات متحده مقابله کند»^۱ ترامپ با زیرسؤال بردن برجام به‌عنوان معامله بد، به‌رغم اجرای تعهدات از سوی ایران در آگوست توییت کرد: «معامله ایران در هسته اصلی خود معیوب است. اگر کاری انجام ندهیم، می‌دانیم چه اتفاقی خواهد افتاد. فقط در مدت کوتاهی دولت حامی ترور برجسته جهان، در قله دستیابی به خطرناک‌ترین سلاح‌های جهان خواهد بود».^۲ جدول ۱ مقوله‌های محور، اصلی و فرعی را نشان می‌دهد.

جدول ۱. مقوله‌های محور، اصلی و فرعی

شماره	۱	۲	۳	۴	۵	۶
مقوله‌های محوری	قدرت نرم	ترمیم نگرش‌ها	اعتمادزایی	دیپلماسی فعال	هویت‌سازی	سرمایه اجتماعی بین‌المللی
مقوله‌های اصلی	تضعیف نظام سیاسی ایران	پابندی به تعهدات بین‌المللی و حقوق بشر	آمریکا از نگاه ایران	بازنمایی تصویر آمریکا به جهان	ثبات سیاسی و حاکمیت نظام‌مند	تخطی آمریکا از تعهدات پابندی در برابر ایران به تعهدات
مقوله‌های فرعی	-تهدید مستقیم -حمایت از تروریسم -تهدید هم‌پیمانان (روسیه و چین) -تهدید دوستان منطقه -بازنگر نامتعارف	پابندی به برجام پابندی به حقوق بشر پابندی به مسلمانان حرام‌دانستن سلاح هسته‌ای بازنمایی صلح‌آمیز انرژی هسته‌ای همکاری منطقه‌ای برای صلح	-دشمنی دیرینه با ایران -مذاکره بی‌فایده -تعارض در گفتار و عمل -متهم کردن ایران به تخلف از برجام -متهم کردن ایران به حمایت از تروریسم -مدعی دروغین حمایت از حقوق بشر -ایران وجه‌المصالحه رقابت داخلی آمریکا	-توهین به کشورهای منطقه -نگاه تبعیض‌آمیز صلح به جهان -تلاش برای ایجاد امنیت برای هم‌پیمانان (انرژی)	-بازنگر مسئول منطقه -ارتباط با ملت -سیاسی -جایگاه منطقه‌ای -حمایت از مردم فلسطین و لبنان -بازدارندگی -مقاومت در برابر تحریم‌ها	- خروج از برجام - مقابله با ایران - حمایت از تروریسم (خلق داعش)

۱. توییت ۶۵ ظریف

۲. توییت ۲۶۹۴ ترامپ

مقوله ششم که بر مقوله‌های دیگر نیز مؤثر است، سرمایه اجتماعی بین‌المللی است که در ارتباط با سایر مقوله‌های نقش‌مؤثر برای رسیدن به قدرت نرم است (نمودار ۱).

بحث و نتیجه‌گیری

روایت ایران از برج‌ام، روایت تثبیت و انسجام و پابندی بر اصول هویت‌سازی است که در طول سال‌های پیش، آمریکا و برخی دیگر از کشورها به چالش کشیدند. ایران با تبیین چالش‌ها و پاسخگویی و ارائه دیدگاه‌های خاص روایت دیگری از آنچه تاکنون درخصوص برج‌ام، رهبران سیاسی آمریکا تعریف کرده‌اند، ارائه داده است.

روایتی از کشوری مستقل که در قالب یک گفت‌وگوی دوساله با رهبران سه کشور اروپایی و روسیه، بستری از تفاهم را بر مبنای حقوق بین‌الملل با تأیید شورای امنیت سازمان ملل با عنوان قطعنامه ۲۲۳۱ به نتیجه رسانده است. روایت ایران را آقای خامنه‌ای و روحانی و ظریف تعریف کردند؛ روایتی که ضمن پاسخگویی به شبهات و اتهامات، درصدد تبیین یک راهبرد بود. این روایت بر مبنای ترسیم خط داستان در زیست‌بوم رسانه‌ای شکل گرفت که عرصه نمادین آن توییتر بود. به گفته میسکیمون، به دلیل اهمیت روایت‌ها برای هویت و عملکرد بازیگران ضروری است که رهبران سیاسی از روایت‌ها برای نفوذ در دیگران استفاده کنند (۲۰۱۳: ۳۲). از این رو روایت ایران از برج‌ام و خروج آمریکا بررسی شد.

روش طراحی که این روایت با دو اصل اقناع مخاطب و تغییر در پیش داشت، «ترمیم نگرش‌ها» بود. روایتی راهبردی از ترمیم نگرش‌ها به سوی هویتی که از سوی آمریکا مخدوش و اعتمادی که دستخوش بی‌اعتمادی تبلیغاتی شد.

روایت ایران در توییتر، روایتی از جنس دیپلماسی فعال بود که برگرفته از سرمایه اجتماعی تولیدشده در بستر رسانه، با اتکا به داشته‌های پیشین و حال خود بود؛ زیرا وارد زمین بازی شد که این امکان را برای تبادل نظر، طنز، اعلام مواضع، بازخوانی گذشته و... را فراهم کرد. روایت ایران حول سه محور تعریف شد: ۱. تصویرسازی از آمریکا و هم‌پیمانانش؛ ۲. تصویرسازی از خود؛ ۳. هدایت این تصاویر به سوی هدف نهایی به‌عنوان یک محور اثربخش بر عدم خروج همه اعضای عضو برج‌ام از این معاهده بین‌المللی.

1. persuasion

منظور از اقناع به قول برخی، فرایندی است که در آن هر نوع پیامی به قصد شکل‌دادن، تقویت‌کردن یا تغییردادن کنش دیگران به‌وجود می‌آید. در این مقاله منظور از اقناع وادارسازی دیگران به کنش مورد نظر است.

محور اول که درصدد تبیین گذشته و حال رقیب (آمریکا) از سوی ایران بود، از همه روزنگارها و مکان رویدادها استفاده کرد تا مشخص کند آمریکا تاکنون با ایران سعی در عدم تعامل داشته است. اشاره به وقایع جنگ هشت‌ساله عراق علیه ایران و کمک‌های آمریکا و غرب به صدام، بمباران شیمیایی سردشت، حمایت از شاه و... و درعین‌حال، سعی در مفهوم‌سازی جدید از ریشه‌های این نوع عدم تعامل با اصل رژیم سیاسی و مردم ایران داشت. اشاره به بمباران اتمی هیروشیما تا خلق داعش توسط آمریکا، به اذعان رئیس‌جمهور وقت در زمان مبارزات انتخاباتی در سال ۲۰۱۶ تا حمایت از اسرائیل در سرکوب مردم فلسطین، و حمایت از عربستان سعودی و متحدین آن در جنگ با مردم یمن و بی‌حرمتی به مقام انسان‌ها، تصویری از روایت محور اول بود که در توییت‌های رهبران ایران برجسته‌سازی شد. روایت دشمنی آمریکا با بشریت و تعارض ادعاهای آمریکا در صلح‌طلبی و صلح‌سازی برخلاف عملکرد گذشته و حال، از دیگر محورهایی بود که ایران درصدد بازنمایی آن برآمد؛ جایی که با ترمیم نگرش‌ها سعی در فروکاستن دیوارهای بی‌اعتمادی داشت.

در این محور، ایران در فضای برجسته‌سازی توییت‌های رسانه‌های سنتی را نیز هدف قرار داد تا روایت خود را به آن‌ها انتقال دهد. از کارکردهای مؤثر توییت‌ها بنا بر مطالعات چادویک^۱ (۲۰۱۳) که روی انتخابات آلمان تحقیق کرد، این امکان برای مخاطبان فراهم کرده که در توییت، در میدان عمل، ورود و فرایند اثرگذاری را ایجاد کنند. به اعتقاد نویسنده، منطق توییت برجسته‌سازی است. درواقع توییت‌ها جلب‌نظر رسانه‌های سنتی را نیز انجام می‌دهد. بدین‌ترتیب روایت ساخته‌شده در توییت نه تنها قادر است فالورها (دنبال‌کنندگان) را پوشش دهد، بلکه توانایی آن را دارد که روی رسانه‌های سنتی نیز تأثیر بگذارد. در این محور، نکته قابل‌تکلیف، تلاش برای به‌میدان‌کشیدن وقایعی است که در گذشته رخ داده یا در حال حاضر نیز وجود دارد، اما ممکن است از ذهن خارج شده باشد یا در دوردست‌های آن باشد. بازخوانی تاریخی، این فرصت را به روایتگر می‌دهد تا با این ابزار، مخاطبان را با گذشته پیوند دهد که بتواند روایت مورد نظر خود را بر مبنای آنچه حقیقت داشته، وقایع‌نگاری کند و سپس با وقایع‌نگاری، هویت خود را که مقابله با این نوع سیاست‌گذاری است، تعریف کند.

محور دوم، بازنمایی از خود بود. در این محور، روایت ایرانی از برج‌ها شکل گرفت. در این نگاه، ایران روایت وقایع‌نگاری را به‌صورت بداهه‌گویی سیاسی، ذکر وقایع، بیان ارزش‌ها،

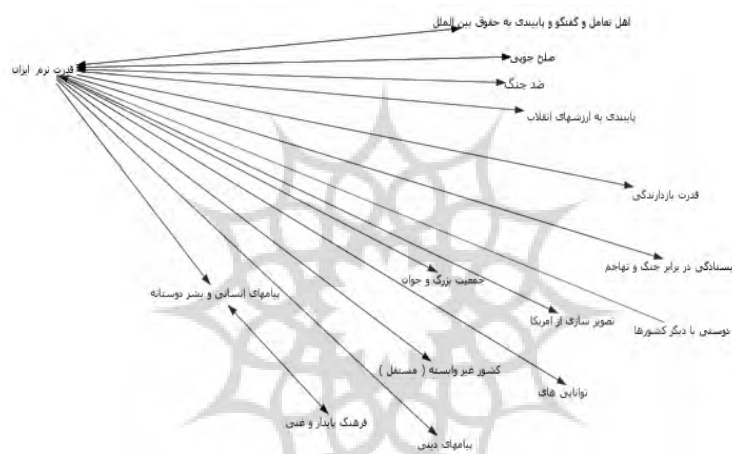
1. Chadvik

پایبندی به قوانین بین‌الملل، حمایت از مردم منطقه و دوستی با کشورهای منطقه، و تلاش برای تعامل با دیگر کشورها و بیان شرایط حادث‌شده از تحریم‌ها بر مردم و ذکر حقوق ایران در راستای انقلاب و تعهد به مبانی انقلاب و ارزش‌های انسانی و دینی، در توییت‌های مختلف آغاز کرد؛ روایتی که در آن، هویت ایران در بقا، به‌عنوان یک شهروند قانون‌مدار، در چارچوب اتصال به سازمان‌ها و تعهدات بین‌المللی در جامعه جهانی را بیش از پیش تعریف می‌کند؛ شهروندی جهانی که با آرمان‌های بشردوستانه ملل جهان، همراه و خواهان زیست مستقل و بدون وابستگی در راستای بهره‌گیری از دانش روز و توان فنی و علمی خود برای توسعه است.

در این بخش، از روایت ایران هویت‌سازی و بستر دیگری برای ترمیم نگرش‌ها فراهم کرد. محور سوم که مهم‌ترین بخش روایت است، هدف‌گذاری بر بقای آمریکا در برجام یا جلوگیری از تلاش‌های این کشور برای خروج دیگر اعضا از این معاهده بین‌المللی بود. این پایان خط روایتی بود که رهبران ایران در توییتر به‌سوی آن گام برداشتند که میزان اثربخشی آن را می‌توان در وقایع می و سپتامبر ۲۰۱۸ مورد توجه قرار داد. آمریکا از برجام در دوم می خارج شد و در سپتامبر، در مجمع عمومی سازمان ملل، بین کشورهای مختلف عضو برجام و ایران مذاکرات جدی دیپلماتیک صورت گرفت که درنهایت به ادامه برجام انجامید.

آنچه در خط پایان روایت بود، از این جهت اهمیت دارد که دیپلماسی ایران توانست با به‌کارگیری دو عنصر بازشناسی هویت و انتشار آن برای جهانیان و اتصال خود به شبکه ارتباطی، تعهدات بین‌المللی و تلاش برای اعتمادزایی سرمایه اجتماعی را تولید کند که با آن، چرخ دیپلماسی را به گردش درآورد؛ فارغ از اینکه میزان این فعالیت چقدر است. همین که در عرصه زیست‌بوم رسانه‌های هزاره سوم توانست سوارکاری کند و اسب دیپلماسی را به‌سوی مقصد به حرکت دریاورد، مؤید فعالیت دیپلماسی است. بر این خط پایان روایت یک پدیده هم‌ظهور داشت که شاید کمتر به آن در این عرصه توجه شده و آن، قدرت نرم ایران است. چیزی که پیش‌تر در بستر تعاملات دیپلماسی سنتی و درنهایت، دیپلماسی عمومی روی ارزش‌های فرهنگی مستقر بود، اکنون توانسته بود در حوزه توییتر (رسانه‌های نوین)، تعابیر دیگری از سه‌گانه قدرت نرم شامل سیاست، ارزش‌ها و فرهنگ را برای ایران تدارک ببیند. اشاره به سابقه کهن تمدن و انتقال شکوه و عظمت گذشته ایران به مخاطب، در کنار مهرورزی به ادیان دیگر الهی و دلجویی از زخم‌خوردگان یمن، فلسطین، افغانستان و... تصویری متفاوت از فرهنگ و ارزش‌ها در بستر وب بازتولید کرد. مسئله‌ای که از سوی آمریکا به‌عنوان نقطه‌ضعف ایران

وانمایی می‌شد^۱، با توییت‌های مختلف، به نقطه اتکایی برای انسان‌دوستی و همراهی انسانی مبدل شد. فرصتی که ایران برای دوگانه‌سازی جست‌وجو کرد، بستر دیگری برای جایگاه ایران در معادلات بین‌المللی گشود که در کنار عنصر سوم سیاست (متشکل از بازدارندگی و اتخاذ تصمیم‌های جهانی برای مقابله با تروریسم)، هویتی متفاوت برای قدرت نرم ایران ایجاد کرد؛ قدرتی که برگرفته از سرمایه اجتماعی بین‌المللی بود. مدل زیر تصویر واژه‌های کلیدی به‌کارگرفته‌شده در توییت است که در راستای قدرت نرم ایران قرار دارد. نمودار ۳ ارتباطات مقوله‌های با قدرت نرم ایران را نمایش می‌دهد.

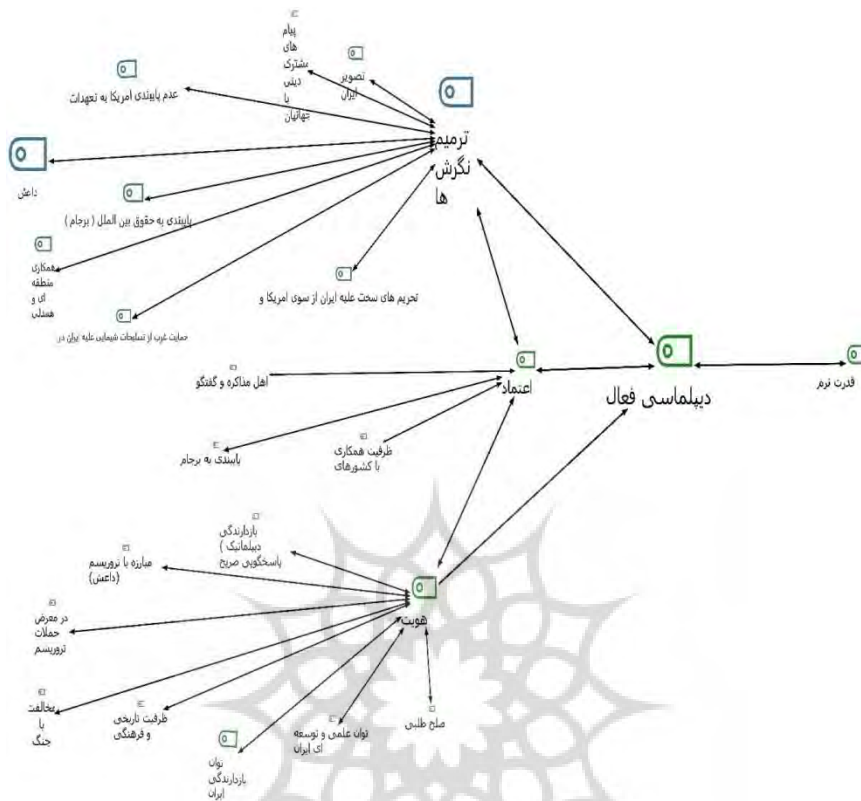

روایت سیاسی ایران که در بستر سه‌گانه ترمیم نگرش‌ها، هویت‌سازی^۲ و اعتمادزایی با تکیه بر عنصر محوری اعتماد، سنگ زیرین سرمایه اجتماعی در فعال‌سازی دیپلماسی و قدرت نرم است، در مدل زیر بیان شده است؛ روایتی که ایران برای انتقال از جایگاه متهم به جایگاه مدعی ارائه داد. بدیهی است در معادلات سیاسی هیچ‌گاه با روش تک‌عاملی نمی‌توان اتفاقات را بررسی کرد یا نتیجه گرفت، اما نقش اثرگذار این همکار تازه دیپلماسی، برای کشوری مانند ایران قابل توجه است. نمودار ۳ رابطه مقوله‌ها با قدرت نرم و مفاهیم اصلی را ارائه می‌دهد.

۱. ترامپ و دیگر رهبران سیاسی مورد بررسی آمریکا، حمایت ایران از یمن، فلسطین، عراق، مردم سوریه را همواره به‌عنوان نقطه‌ضعف ایران و نوعی مداخله تعریف کرده‌اند.

2. identity

منظور، بازنمایی ایدئال‌ها، روش‌ها و کنش‌هایی است که هر کشور از خود درباره مسائل مختلف ارائه می‌کند که با این مشخصه‌ها می‌تواند در عرصه جهانی و منطقه‌ای کنش سیاسی انجام دهد.

نمودار ۳. رابطه مقوله‌ها با قدرت نرم و مفاهیم اصلی

در این نمودار شش مقوله محوری هویت‌سازی، اعتمادزایی، ترمیم نگرش‌ها، دیپلماسی فعال و قدرت نرم قابل‌مشاهده است که سه محور هویت‌سازی و ترمیم نگرش‌ها و اعتمادزایی به زایش سرمایه اجتماعی بین‌المللی منجر شده است تا دیپلماسی ایرانی را فعال کند. ترمیم نگرش‌ها با مقولات اصلی و فرعی نظیر عدم پابندی آمریکا به تعهدات، خلق داعش از سوی آمریکا، پیوندهای دینی و اخلاقی با جهانیان و مبارزه ایران با داعش، بستری از ترمیم نگرش‌ها را برای مخاطبان فراهم آورد؛ مسائلی که با رویکردهای متفاوت آمریکا، به‌جای نقطه مثبت در کارنامه ایران، به نقاط قابل‌نقد مبدل شد. در مقوله دوم هویت‌سازی که متشکل از ظرفیت‌های تاریخی و فرهنگی، مخالفت با جنگ، توان‌بازداندگی، قربانی‌تروریسم و مبارزه با داعش بود، ایران در این بخش، در عرصه توییتر، درصدد بازنمایی هویت خود در قالب نقاطی بود که آمریکا مورد سؤال و اتهام قرار داد. ایران در این مقوله، به قربانی‌بودن تروریسم و مبارزه

با آن اتکا می‌کند؛ درحالی‌که در روایت پیشینی آمریکا بازتولید کرد، ایران حامی تروریسم معرفی شد. اینجا روایت‌های پیشین از ایران زیر سؤال می‌رود؛ به این معنا که روایتی دیگر در برابر روایت پیشین طرح می‌شود.

سومین مقوله محوری، اعتمادزایی بود. ایران به روشنی خود را اهل مذاکره معرفی و اشاره کرد که در مذاکرات برجام این را به اثبات رساند و همچنین پایبندی به حقوق بین‌الملل و برجام را سند کار خود اعلام کرد. ایران در این بستر، با اتکا به دو مقوله قبلی، فضایی برای اعتمادزایی ایجاد کرد که هر سه مقوله، سرمایه‌ای برای ورود به دیپلماسی فعال را فراهم کرد و مقوله ایران‌هراسی را که به‌طور مداوم از سوی آمریکا بازتولید می‌شد، به حاشیه رفت (سلیمانی جارچلو، برزگر، ذاکریان و احمدی، ۱۳۹۹).

بدین ترتیب با توجه به این مهم که اعتمادزایی مقوله‌ای فراگیر است، می‌تواند در کاربست سرمایه اجتماعی بین‌المللی در جهت شبکه‌سازی ارتباطی مؤثر باشد. روایت ایران از خود و آمریکا و برجام بر بستر تولید قدرت نرم در قالب توسعه مشارکت و اعتماد، دو عامل اثربخش در جهت قدرت‌زایی نرم فعال بود. به عبارت دیگر از آنجا که اعتماد بین‌المللی و مشارکت کشورها در عرصه بین‌المللی را می‌توان در پیوند با قدرت نرم آن کشورها مد نظر داشت، قدرت نرم براساس اعتماد ایجاد می‌شود و اعتماد، پیش‌شرط قدرت نرم است (مشیرزاده، واسعی نژاد ۱۳۹۷).

درنهایت ایران به‌دنبال (جایگاهی برابر و مبتنی بر احترام متقابل) است و درصدد ایجاد یا ترویج نظم جایگزینی که به‌جای نظم حاکم (عمل بر مبنای قوانین بین‌الملل به‌جای زورگویی) منافع ملی خود را تأمین کند. موفقیت روایت‌گری ایران، مستلزم طراحی و اشاعه آگاهانه روایت در زیست‌بوم جدید رسانه، به نمایندگی تویتر و به‌حداکثر رساندن تأثیرگذاری آن بر مخاطب (افناع) بود. لازمه این امر، اتخاذ یک دیدگاه و شیوه عمل مبتنی بر روش نظام‌مند علمی بود؛ چرا که آزمون و خطا در زیست‌بوم جدید رسانه -به‌خصوص در شرایط حاضر- نه‌تنها برای ایران، بلکه می‌تواند برای کل دنیا نیز پرهزینه باشد. اتکا به مثلث ملی‌گرایی، اسلام‌گرایی و تعهد به ساختار دولت در جهان مدرن، سیاست خارجی ایران در جهت تبیین اعتماد به خود و همراه‌سازی دولت‌ها و ملت‌ها به‌منظور تصویرسازی واقعی است.

منابع

- آل‌غفور، سید محسن، کاظمی، احسان و فرشاد رومی (۱۳۹۷)، «امکان‌ات تئوریک پدیدارشناسی در فهم سیاست خارجی؛ با نگاهی به سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران»، *پژوهش‌های راهبردی سیاست*، شماره ۷۱: ۲۶-۹۶.
- حسینی‌فر، عبدالرحمن و مجید عباس‌زاده مرزبالی (۱۴۰۰)، «فضای مجازی چالش هویت‌یابی قومی و راهکار آن»، *فصلنامه ژئوپولیتیک*، شماره ۶۱: ۱۷۸-۲۱۳.
- سلمانی جلودار، یونس، برزگر، کیهان، ذاکریان، مهدی و حمید احمدی (۱۳۹۸)، «بررسی تأثیر برجام بر سیاست و راهبردهای منطقه‌ای ایران: تداوم یا تغییر»، *فصلنامه ژئوپولیتیک*، شماره ۳: ۱۷۲-۲۰۲.
- سلیمی، حسین و پیمان وهاب‌پور (۱۳۹۷)، «دیپلماسی؛ بازنمایی سیاست خارجی ایران در توییتز»، *فصلنامه دانشگاه علامه طباطبائی*، شماره ۴: ۴۵-۵۰.
- شفیعی سروسستانی، فاطمه، ایزدی، فؤاد و سعیدرضا عاملی (۱۳۹۴)، «دیپلماسی عمومی رژیم صهیونیستی در قبال آمریکا از منظر شبکه و روایت»، *فصلنامه قدرت نرم*، شماره ۱۱: ۱۱۱-۱۳۸.
- شیرخانی، محمدعلی و نسیم‌السادات واسعی‌زاده (۱۳۹۱)، «سرمایه اجتماعی و امنیت بین‌الملل»، *فصلنامه سیاست*، شماره ۲: ۱۱۳-۱۲۸.
- عرفان‌منش، محمدامین، حسینی، الهه و سحر حبیبی (۱۳۹۷)، «تحلیل توییت مقاله‌های علمی در توییتز»، *فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی مطالعات*، شماره ۳: ۶۸-۸۰.
- احمدی، یعقوب و پروین علی‌پور (۱۳۹۸)، «شبکه‌های اجتماعی، گزینش عقلانی و مشارکت سیاسی»، *فصلنامه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، شماره ۱: ۳۳-۵۷.
- فرزعلیان، الهه، گنجی، محمد و محسن نیازی (۱۳۹۸)، «بررسی نقش سرمایه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در گرایش شهروندان به سبک زندگی نشاط محور»، *فصلنامه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، شماره ۲: ۳۷۹-۴۱۰.
- مشیرزاده حمیرا و نسیم‌السادات واسعی‌زاده (۱۳۹۷)، «سرمایه اجتماعی بین‌المللی: اعتماد، مشارکت و شبکه‌ها در جامعه بین‌الملل»، *فصلنامه سیاست*، شماره ۱: ۱۷۵-۱۹۵.
- نعمت‌الهی، پویا، سلطانی، علیرضا و بهروز کاوه‌ای (۱۳۹۶)، «موضع‌گیری رویترز، فایننشال تایمز و بلومبرگ در مورد صنعت نفت ایران بعد از تحریم»، *مطالعات رسانه‌ای*، شماره ۳۸: ۶۷-۸۲.
- وحیدی، موسی‌الرضا (۱۳۹۸)، «ظرفیت‌سازی نهادی و طراحی راهبرد دیجیتالی: راهکار افزایش کارآمدی دیپلماسی در قبال رسانه‌های ارتباطی - اجتماعی»، *فصلنامه سیاست خارجی*، شماره ۴: ۷۰-۵۵.

یادگاری، مهدی و محمدحسن منتظر قائم (۱۳۹۷)، «تحلیل روایت فیلم مستند سیاسی (مطالعه موردی: فیلم مستند «به روایت دربار» و «ایران و غرب»، فصلنامه رسانه‌های دیداری و شنیداری، شماره ۲۸: ۱۵۱-۱۷۸».

- Arquilla, J., & Ronfeldt, D. F. (Eds.) (2001), "Networks and networks: The future of terror, crime and militancy", *National Defense Research Institute (RAND)*, 378,78
- Biggart, N. W., & Delbridge, R. (2004), "Systems of exchange", *Academy of Management Review*, No. 1: 28-49.
- Braian, O. L. (2017), "The age of Twitter: Donald J. Trump and the politics of debasement", *Critical Studies in Media Communication*, No. 1: 59-68.
- Castells, M. (2007), "Communication, power and counter-power in the network society", *International Journal of Communication*, No. 1: 29.
- Castells, M. (2013), "Communication power", 2nd edition, *Chadvic, Journal of Communication*, No. 64: 242.
- Duncombe, C. (2017), "Twitter and transformative diplomacy: social media and Iran-US relations", *International Affairs*, No. 93: 3.
- Duncombe, C. (2017), "Twitter and challenges of digital diplomacy", *Review of International Affairs*, No. 2: 91-100.
- Duncombe, C. (2015), "Representation, recognition and foreign policy in the Iran-US relationship", *International Affairs*, No. 90: 10.
- Duncombe, C. (2019), "The politics of Twitter: emotions and the power of social media", *International Politics Sociology*, No. 13: 409-429.
- Global peace Index (2016), Global peace index, Available at: <http://162.243.170.40/#/page/indexes/global-peace-index>
- Hasaniyafar, A., & Abbaszadeh Marzbali, M. (2021), "Cyberspace challenge of ethnic numbering identity and its solution", *Geopolitical Quarterly*, No. 61: 178-213. (*In Persian*)
- <https://www.nytimes.com/interactive/2019/11/02/us/politics/trump-twitter-residency.html>
- Miskimmon, A., O'Loughlin, B., & Roselle, L. (2013), "Strategic narratives: Communication power and the new world order", *Politics and Society*, Vol. 3: 57.
- Miskimmon, A., O'Loughlin, B., & Roselle, L. (2017a), "Forging the world: Strategic narratives and international relations", University of Michigan Press, p. 1-22.
- Nye, J. (2017), "Soft power: the origins and political progress of a concept", *Palgrave Communications*, No. 1: 1-3.
- Nye, J. S. (2004), "Soft power: The means to success in world politics", *Public Affairs*, No. 58: 17.
- Paxton, P. (2002), "Social Capital and Democracy: An Interdependent Relationship", *American Sociological Review*, No. 2: 254-277.
- Roselle, L., Miskimmon, A., & O'Loughlin, B. (2014), "Strategic narrative. A new means to understand soft power", *Media, War & Conflict*, No. 1: 70-84.
- Social Capital Index (2021), www.solability.com/the-global-sustainable-competitiveness-index/the-index/social-capital
- Solomon, T. (2014), "The affective underpinnings of soft power", *European Journal of International Relations*, No. 3: 720-741.
- World Bank (2014), Capital in operational at www.worldbank.org